

Lublin, 4 lutego 2010 r.

RIO – II – 601/55/2009

Pan Tomasz Suryś
Wójt Gminy Milejów
21 - 020 Milejów

Szanowny Panie Wójcie,

W dniach od 12 października do 13 listopada 2009 r. inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie – Dariusz Chojnacki, Monika Rycerz i Iwona Dziubek – przeprowadzili kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Milejów. Protokół kontroli omówiono i podpisano 11 grudnia 2009 r.

Ustalenia kontroli wskazują, że przy realizacji zadań jednostki wystąpiły nieprawidłowości i uchybienia, będące wynikiem nieprzestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa bądź błędnej ich interpretacji. Spośród ujawnionych nieprawidłowości należy zwrócić uwagę na dopuszczenie do przedawnienia roszczeń z tytułu czynszów najmu lokali (w kwocie 2.075,76 zł), opłat za dostarczoną wodę (w kwocie 2.093,76 zł) oraz opłat za odprowadzone ścieki (w kwocie 172,91 zł), nieprawidłowe sporządzenia sprawozdania Rb-PDP oraz niedotrzymanie terminu zapłaty wynagrodzenia wykonawcy zamówienia publicznego, co w konsekwencji skutkowało poniesieniem przez gminę kosztów procesowych w kwocie 16.335,00 zł.

Zaniepokojenie budzi ujawnienie nieprawidłowości, które były przedmiotem wniosków pokontrolnych (nr. 2.2; 3.4; 4.2.5; 4.4.2; 5.2.) zawartych w wystąpieniu Nr RIO – II – 60/102/2006 z 13 kwietnia 2006 r., mimo zawiadomienia o ich wykonaniu (pismem FP-3020/71/07 z 17 maja 2007 r.).

Niektóre z ujawnionych w toku kontroli nieprawidłowości zostały wyeliminowane po udzieleniu przez kontrolujących stosownego instruktażu; w tym zakresie nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski, co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie księgowości i sprawozdawczości budżetowej:

1.1. Nieprawidłowe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte w Urzędzie Gminy zasady (politykę) rachunkowości, w wyniku:

- niedostosowania przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń na kontach księgi głównej do obowiązujących przepisów rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych,
- nieuwjęcia – w zakładowym planie kont Urzędu Gminy – pozabilansowego konta 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników” i ustalenia w zakładowym planie kont Urzędu Gminy obowiązku prowadzenia na koncie o tym symbolu ewidencji planu dochodów, realizowanych przez Urząd,
- nieokreślenia sposobu inwentaryzacji gruntów, budynków i budowli,
- nieokreślenia wersji stosowanego oprogramowania.

Uzupełnić dokumentację opisującą zasady (politykę) rachunkowości, przez:

- dostosowanie zasad klasyfikacji zdarzeń na kontach księgi głównej do określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), zwanego w dalszej części tego wystąpienia „rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r.”, obowiązującego do czasu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów wydanego na podstawie przepisów art. 40 ust. 4 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2010 r., zgodnie z przepisami art. 119 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241),
- uzupełnienie zakładowego planu kont Urzędu Gminy o konto 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu

na kontach podatników”, zgodnie z przepisem § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761),

- określenie sposobu inwentaryzacji gruntów, budynków i budowli, stosownie do przepisów § 5 ust. 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r.,
- wskazanie wersji wykorzystywanych programów komputerowych, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i c i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) – str.6, 7, 8, 14, 39 i 92 protokołu.

1.2. Niezamieszczanie danych pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu dokonanego w księgach rachunkowych prowadzonych przy użyciu komputera.

Prowadzac księgi rachunkowe przy użyciu komputera, zamieszczać dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, stosownie do przepisów art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości – str. 9 protokołu.

1.3. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych na koncie 224 „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych”, nieuwjętym w wykazie kont księgi głównej Urzędu Gminy.

Zapisów operacji gospodarczych występujących w jednostce dokonywać na kontach przewidzianych do stosowania w zakładowym planie kont, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości. Jeżeli zamieszczona w zakładowym planie kont Urzędu Gminy liczba kont syntetycznych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb prowadzenia prawidłowej ewidencji – uzupełnić ją o konta dodatkowe, zgodnie co do treści ekonomicznej z odpowiednimi kontami planu kont, stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r., w myśl przepisów § 12 ust. 1 pkt 1 i 2 tego rozporządzenia. Wprowadzić do zakładowego planu kont konto 224 „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych” i określić przyjęte na nim zasady klasyfikacji zdarzeń – str. 10 protokołu.

1.4. Przypadki naruszenia porządku systematycznego przy ewidencjonowaniu operacji gospodarczych.

Zapisów operacji gospodarczych dokonywać w porządku systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

- a) w przypadku finansowania wydatków inwestycyjnych z wyodrębnionego rachunku bankowego – ewidencjonowanych na koncie np. 130/1 „Rachunek bieżący jednostki budżetowej – inwestycje” w ewidencji księgowej Urzędu Gminy, w odróżnieniu od pozostałych wydatków Urzędu Gminy, które finansowane są bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu i ewidencjonowane na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki budżetowej” – wprowadzić do zakładowego planu kont i do ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy konto 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” oraz do ksiąg rachunkowych budżetu gminy konto analityczne do konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” dla Urzędu Gminy; po wprowadzeniu tych kont operacje gospodarcze związane z finansowaniem inwestycji, ujmować:
- przekazanie środków na zapłatę faktur na wyodrębniony rachunek bankowy środków inwestycyjnych:
    - * w ewidencji księgowej budżetu gminy:
      - Wn 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,
      - Ma 133 „Rachunek budżetu”,
    - * w ewidencji księgowej Urzędu Gminy:
      - Wn 130/1 „Rachunek bieżący – inwestycje”,
      - Ma 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,
  - naliczenie wynagrodzenia wykonawcy (na podstawie wystawionej faktury):
    - Wn 080 „Inwestycje (środki trwale w budowie)”,
    - Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,
  - zapłata rachunków i faktur:
    - Wn 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,
    - Ma 130/1 „Rachunek bieżący – inwestycje”,zapis równoległy:
    - Wn 810 „Dotacje budżetowe oraz środki z budżetu na inwestycje”,
    - Ma 800 „Fundusz jednostki” (konto analityczne dotyczące funduszu inwestycyjnego),
  - przeniesienie wartości zrealizowanego zadania inwestycyjnego:
    - Wn 011 „Środki trwale”,
    - Ma 080 „Inwestycje (środki trwale w budowie)”,
  - okresowe przeniesienia zrealizowanych wydatków inwestycyjnych (na podstawie sprawozdań z wykonania wydatków budżetowych w części dotyczącej wydatków poniesionych z rachunku inwestycyjnego, sporządzonych w tym zakresie na podstawie danych wynikających z konta 130/1):
    - * w ewidencji księgowej budżetu gminy:
      - Wn 902 „Wydatki budżetu”,
      - Ma 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,

* w ewidencji księgowej Urzędu Gminy:

Wn 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,

Ma 800 „Fundusz jednostki”,

- okresowe przeniesienia zrealizowanych wydatków bieżących (innych niż inwestycyjne) – poniesionych bezpośrednio z rachunku budżetu (na podstawie sprawozdań z wykonania wydatków budżetowych w części dotyczącej wydatków poniesionych z rachunku bankowego wspólnego dla budżetu i Urzędu Gminy, sporządzonych w tym zakresie na podstawie danych wynikających z konta 130):

* w ewidencji księgowej Urzędu Gminy:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki budżetowej – wydatki”,

Ma 800 „Fundusz jednostki”,

lub zlikwidować rachunek bankowy, z którego finansowane są wydatki inwestycyjne i wydatki te finansować bezpośrednio z rachunku bankowego budżetu gminy (tak jak wydatki bieżące), a ich ewidencję prowadzić na koncie 130/W „Rachunek bieżący jednostki budżetowej – wydatki”, łącznie z ewidencją ponoszonych wydatków bieżących,

b) naliczenie i spłatę odsetek od kredytów ewidencjonować na kontach:

* w księdze głównej budżetu gminy:

- naliczenie odsetek od kredytu:

Wn 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,

Ma 134 „Kredyty bankowe”,

- spłata odsetek:

Wn 134 „Kredyty bankowe”,

Ma 133 „Rachunek budżetu”

oraz jednocześnie:

Wn 902 „Wydatki budżetu”,

Ma 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,

- spłata odsetek w księdze głównej Urzędu Gminy:
- w przypadku kredytów na inwestycje spłacanych po zakończeniu inwestycji lub zaciągniętych na działalność bieżącą:

Wn 750 „Przychody i koszty finansowe”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki budżetowej”,

- w przypadku kredytów na inwestycje spłacanych w trakcie trwania inwestycji:

Wn 080 „Inwestycje (środki trwałe w budowie)”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki budżetowej”

i równolegle:

Wn 810 „Dotacje budżetowe oraz środki z budżetu na inwestycje”,

Ma 800 „Fundusz jednostki”,

zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w załącznikach Nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. – str. 12, 13 protokołu.

- 1.5. *Niewjęcie w księgach rachunkowych roku 2008 wszystkich kosztów obciążających w tym roku jednostkę (na łączną kwotę 3.742,07 zł).*

W księgach rachunkowych jednostki ujmować wszystkie obciążające ją koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości – str. 13 protokołu.

- 1.6. *Niewyegzekwowanie od kierowników jednostek budżetowych sprawozdań Rb – 27S za kwiecień, maj i czerwiec 2009 r. Przypadki niezamieszczenia na złożonych sprawozdaniach dat ich wpływu.*

Egzekwować od kierowników jednostek budżetowych obowiązek przedkładania wójtowi gminy jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb – 27 S „Miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego”, stosownie do przepisów § 4 pkt 2 lit b, § 6 ust. 1 i § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.), obowiązującego do czasu wydania przez Ministra Finansów rozporządzenia na podstawie przepisów art. 41 ust. 2 pkt 1 lit b ustawy o finansach publicznych, zgodnie z przepisami art. 119 ust. 1 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych .

Na każdej wpływającej na nośniku papierowym korespondencji zamieszczać datę jej wpływu do Urzędu Gminy, stosownie do przepisów § 6 ust. 11 „Instrukcji kancelaryjnej dla organów gminy i związków międzygminnych”, stanowiącej załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319 z późn. zm.) – str. 15, 16 protokołu.

- 1.7. *Nieprawidłowe wykazywanie w jednostkowych sprawozdaniach Rb – 28S Urzędu Gminy sporządzonych za m – ce kwiecień, maj i czerwiec 2009 r. kwot wydatków wykonanych, w wyniku wykazywania jako wydatków wykonanych środków przekazanych na wyodrębniony rachunek środków na wydatki inwestycyjne, mimo ich niewydatkowania z tego rachunku w pełnej kwocie.*

Sprawozdania Rb – 28 S „Miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” Urzędu Gminy sporządzać na podstawie danych wynikających z prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w szczególności w kolumnie „Wydatki wykonane” wykazywać

zrealizowane wydatki na podstawie danych księgowości analitycznej do rachunku bieżącego, zgodnie z przepisami § 8 ust. 2 pkt 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 34 do tego rozporządzenia – str. 17, 23 - 26 protokołu.

2. W zakresie gospodarki pieniężnej i rozrachunków:

2.1. Niezamieszczanie podpisu na dowód dokonania kontroli formalno - rachunkowej raportów kasowych.

Na dowód sprawdzenia pod względem formalno- rachunkowym raportów kasowych zamieszczać podpis skarbnika lub osoby upoważnionej, zgodnie z postanowieniami cz. III pkt 8 „Instrukcji kontroli wewnętrznej i obiegu dokumentów finansowo - księgowych w Urzędzie Gminy w Milejowie” – str. 20 protokołu.

2.2. Nieprawidłowe przeprowadzenie na 31 grudnia 2008 r. inwentaryzacji należności i zobowiązań, skutkujące nieujawnieniem różnic między stanem rzeczywistym a ewidencyjnym, a w konsekwencji wykazaniem nierealnych sald na kontach:

*w księdze głównej budżetu:

- 240 „Pozostałe rozrachunki” (wykazanie nieistniejących zobowiązań w kwocie 1.585,41 zł),

*w księdze głównej Urzędu Gminy:

- 240 „Pozostałe rozrachunki” (wykazanie nieistniejących należności w kwocie 608,80 zł i zobowiązań w kwocie 1.226,75 zł),
- 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” ((w dz. 756, rozdz. 75615, § 0310 wykazanie należności w kwocie 426,81 zł i zobowiązań w kwocie 29,30 zł nie znajdujących potwierdzenia w dokumentach źródłowych oraz zaniżenie należności o kwotę 1.081,74 zł (z tytułu czynszu najmu za 2006 r. nieprzypisanego na koncie najemcy)).

Inwentaryzację należności i zobowiązań metodą weryfikacji przeprowadzać drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Na kontach rozrachunkowych wykazywać salda realne, tj. odzwierciedlające stan rzeczywisty, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 2 tej ustawy – str. 28 - 30, 34, 35, 57, 58, 63, 64 protokołu.

- 2.3. *Nieterminowe regulowanie zaciągniętych zobowiązań, co w jednym przypadku skutkowało poniesieniem przez gminę kosztów procesu w kwocie 16.335,00 zł.*

Wydatków publicznych dokonywać w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, mając na uwadze, że nieterminowe dokonywanie płatności może narażać jednostkę na zapłatę odsetek, kar i opłat – str. 30 - 33, 36, 85 - 88 protokołu.

3. W zakresie wykonania budżetu:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

- 3.1.1. *Nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania Rb-PDP „Półroczne/roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” za okres od początku roku do 31 grudnia 2008 r., w tym:*

- *zawyżenie skutków obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości o 1.036 zł oraz skutków udzielonych ulg i zwolnień w tym podatku o 259 zł, wskutek bezpodstawnego przyjęcia do ich obliczenia powierzchni użytków rolnych, zajętych na działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej,*
- *zaniżenie skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku rolnym o 55,50 zł, w wyniku niewykazania skutków zwolnienia gruntów zajętych na działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zwolnionych z tego podatku uchwałą Rady Gminy,*
- *zawyżenie skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku leśnym o 549 zł, w wyniku wyliczenia tych skutków dla gruntów o powierzchni 16,95 ha oznaczonych w ewidencji gruntów jako „LsV”, mimo niewprowadzenia przez Radę Gminy zwolnień w tym podatku,*
- *zawyżenie danych w kolumnie „skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa ... rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności” w podatku od środków transportowych o kwotę 771 zł, stanowiącą skutki decyzji w sprawie odroczenia terminu płatności w tym podatku, w wyniku której termin płatności nadal przypadał w okresie sprawozdawczym (nie został przesunięty na kolejny okres sprawozdawczy).*

W sprawozdaniu Rb-PDP wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych przez gminę ulg i zwolnień oraz skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy, stosownie do przepisów § 3 ust. 1

pkt 9, 10 i 11 w związku z przepisami § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 34 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Przy obliczaniu skutków obniżenia górnych stawek podatkowych (jako różnicy między dochodami, jakie gmina mogłaby uzyskać stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinna uzyskać stosując niższe stawki uchwalone przez Radę Gminy) – wykazywanych w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy” – uwzględniać wszystkie przedmioty opodatkowania zwolnione z podatku uchwałą Rady Gminy. W kolumnie „Skutki udzielonych ulg i zwolnień...” wykazywać skutki zwolnienia tych przedmiotów opodatkowania, przyjmując do ich wyliczenia stawkę podatku ustaloną w uchwale Rady Gminy.

W kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy – rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności” wykazywać kwoty, stanowiące skutki udzielonych w okresie sprawozdawczym odroczeń terminu płatności, których termin płatności, w wyniku odroczenia, przypada po okresie sprawozdawczym, jeżeli w tym czasie nie nastąpi wpłata podatku.

Sporządzić skorygowane sprawozdanie Rb-PDP za 2008 r. (również w formie elektronicznej) oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie Zespół Zamiejscowy w Chełmie, w terminie 14 dni od daty otrzymania tego wystąpienia; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt i wskazać, że korekta dokonana została w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

Ponadto:

- wyjaśnić, czy przy obliczaniu skutków obniżenia górnej stawki w podatku rolnym powierzchnię użytków rolnych, stanowiących podstawę obliczenia tych skutków, pomniejszono o powierzchnię gruntów, od której naliczono ulgi 50% i 75% z tytułu nabycia gruntów na utworzenie lub powiększenie gospodarstwa rolnego, a także ulgi żołnierskie. Jeżeli nie - obliczyć ponownie skutki obniżenia górnej stawki w tym podatku, przyjmując za podstawę ich obliczenia powierzchnię użytków rolnych pomniejszoną o powierzchnię wskazanych gruntów, a wynik wyliczeń ująć w skorygowanym sprawozdaniu,
- ustalić faktyczny sposób użytkowania gruntów o powierzchni 16,95 ha, oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków jako „LsV”, a następnie wystąpić do Starostwa Powiatowego w Łęcznej o dokonanie zmiany w ewidencji gruntów, biorąc pod uwagę „stanowisko wspólne Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Finansów w sprawie zapewnienia aktualności operatów ewidencji gruntów i budynków...” zamieszczone m.in. na stronie www.lublin.rio.gov.pl, zakładka „Działalność informacyjna/Majątek”,

zgodnie z którym jeżeli w ewidencji gruntów występują oznaczenia dwuczłonowe, których nie przewiduje rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454), należy w trybie pilnym ustalić faktyczny sposób użytkowania tych gruntów i nadać im właściwe oznaczenie w ewidencji.

Jeżeli okaże się, że grunty podlegają opodatkowaniu podatkiem leśnym, opodatkować je z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymierzenia zobowiązań podatkowych lub przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) – str. 39 - 45, 49, 50 protokołu.

3.1.2. Niesprawdzanie deklaracji podatkowych (przypadki), o czym świadczy:

- *wykazanie – w deklaracjach na podatek od nieruchomości, złożonych przez jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) oraz przez szkoły podstawowe – użytkowników rolnych niezajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, jako zwolnionych z podatku od nieruchomości odpowiednio uchwałą Rady Gminy oraz ustawowo,*
- *niewezwanie do korekt deklaracji na podatek od nieruchomości na 2008 r. złożonych przez jednostki OSP, mimo wykazania w 2008 r. tej samej powierzchni gruntów (użytków rolnych) zarówno w deklaracjach na podatek rolny, jak i w deklaracjach na podatek od nieruchomości (użytki rolne, niezajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, należało wykazać jedynie w deklaracji na podatek rolny).*

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

Wyjaśnić różnice między ewidencją geodezyjną a ewidencją podatkową w zakresie powierzchni gruntów wykazanej do opodatkowania przez podatników wymienionych w protokole kontroli, mając na uwadze, że – zgodnie z przepisami art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027 z późn. zm.) – podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków, pamiętając, że grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów jako użytki rolne, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, należy opodatkowywać podatkiem rolnym, stosownie do przepisów art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.) w związku z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm.).

Wykazanie – w deklaracji na podatek od nieruchomości – użytków rolnych niezajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, jako zwolnionych uchwałą Rady Gminy bądź jako zwolnionych ustawowo z tego podatku, nie znajduje uzasadnienia w przepisach prawa.

Szkoły podstawowe, będące posiadaczami użytków rolnych, opodatkowywać podatkiem rolnym, na podstawie przepisów art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym. Szkoły korzystają ze zwolnienia z podatku rolnego, na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatku rolnym, w zakresie gruntów zajętych na działalność oświatową, w sytuacji gdy szkoła złoży wniosek o zwolnienie, a organ podatkowy udzieli zwolnienia na podstawie decyzji, stosownie do przepisów art. 13d ust. 1 tej ustawy, przy czym zwolnienie stosowane jest od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek (art. 13d ust. 3 ustawy). W przypadku gdy szkoła nie złoży wniosku, zwolnienie z podatku rolnego nie może być zastosowane.

Wezwać jednostki OSP - korzystające z wprowadzonych przez Radę Gminy zwolnień w podatku rolnym i od nieruchomości – do złożenia deklaracji (korekt) na podatek od nieruchomości i podatek rolny, stosownie do przepisów art. 274 a § 1 Ordynacji podatkowej, w związku z art. 6 a ust. 9 ustawy o podatku rolnym i art. 6 ust. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, w celu rzetelnego przedstawienia w sprawozdaniu Rb-PDP skutków zastosowanych zwolnień, a także skutków obniżenia górnych stawek podatków za 2008 r. i 2009 r. – str. 40 - 43, 47 - 49 protokołu.

3.1.3. Nieprawidłowości przy udzielaniu ulg żołnierskich w podatku rolnym, polegające na:

- niepowiadomieniu strony o przyczynach niedotrzymania terminu załatwienia wniosku podatnika,*
- udzielaniu ulg na nieprawidłowy okres (zawyżono kwotę ulg o 294 zł),*
- odbieraniu od podatników oświadczeń, które nie zostały złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.*

Sprawy wymagające postępowania wyjaśniającego załatwiać bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowane nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, w myśl przepisów art. 139 Ordynacji podatkowej. W przypadku niezałatwienia sprawy we właściwym terminie powiadamiać stronę, podając przyczyny niedotrzymania terminu oraz wyznaczać nowy termin załatwienia sprawy, stosownie do przepisów art. 140 tej ustawy.

Ulgi z tytułu odbywania służby wojskowej przez podatników podatku rolnego lub członków ich rodzin stosować od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek w tej sprawie, stosownie do przepisów art. 13d

ust. 1 i 3 ustawy o podatku rolnym, pamiętając że ulgi żołnierskie mogą być stosowane za okres nie dłuższy niż od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym osoba, o której mowa w art. 13a ust. 1 powołanej ustawy została powołana do odbycia służby wojskowej, do końca miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie ze służby (art. 13a ust. 3 ustawy o podatku rolnym). Zwrócić się do właściwego samorządowego kolegium odwoławczego o podjęcie czynności, mających na celu wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji w sprawie udzielenia ulg żołnierskich, wydanych z rażącym naruszeniem prawa (art. 247 § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej).

W przypadku gdy dowodem potwierdzającym określone fakty jest – złożone na wniosek podatnika – oświadczenie, odbierać je pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, stosownie do przepisów art. 180 § 2 Ordynacji podatkowej – str. 52, 53 protokołu.

3.1.4. Nieweryfikowanie wniosków o udzielenie ulgi żołnierskiej w podatku rolnym oraz ulg w zapłacie podatków w zakresie czy planowana pomoc jest pomocą publiczną.

W przypadku złożenia przez podatnika podania o udzielenie ulgi w podatku rolnym bądź ulgi w zapłacie podatku, w którym podatnik nie sprecyzuje czy wnioskowana ulga stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2), czy też nie stanowi tej pomocy, wzywać podatnika do jego uzupełnienia, na podstawie przepisów art. 169 § 1 i 168 § 2, w związku z art. 67 b Ordynacji podatkowej.

Zgodnie z informacją „Pomoc publiczna w rolnictwie w formie zwolnień i ulg w podatku: rolnym, od nieruchomości oraz leśnym”, zamieszczoną 5 czerwca 2009 r. na stronie bip.minrol.gov.pl zakładka „Pomoc publiczna w rolnictwie” ulgi żołnierskie w wysokości 40% mogą być udzielane w ramach pomocy de minimis w rolnictwie, na warunkach określonych w rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 1535/2007 z 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy de minimis w sektorze produkcji rolnej (Dz. Urz. UE L 337 z 21.12.2007 r.) do wysokości nieprzekraczającej równowartości 7.500 euro i podlegają kumulacji w okresie 3 kolejnych lat z innymi formami pomocy de minimis udzielonej temu samemu beneficjentowi – str. 53, 54 protokołu.

3.1.5. Niezamieszczanie – w decyzjach w sprawie umorzenia zaległości podatkowych – uzasadnienia faktycznego i prawnego oraz pouczenia o trybie odwoławczym.

W decyzjach w sprawie ulg w zapłacie podatków zamieszczać wszystkie elementy określone w przepisach art. 210 § 1 Ordynacji podatkowej, w tym:

- uzasadnienie faktyczne i prawne (art. 210 § 1 pkt 6 ustawy), przy czym uzasadnienie faktyczne powinno zawierać w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, którym dał wiarę, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności, a uzasadnienie prawne powinno zawierać wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa (art. 210 § 4 ustawy). Zgodnie z przepisami art. 210 § 5 Ordynacji podatkowej można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony, nie dotyczy to jednak decyzji, na podstawie której przyznano ulgę w zapłacie podatku,
- pouczenie o trybie odwoławczym (art. 210 § 1 pkt 7) – str. 54 protokołu.

3.1.6. Niewystawienie tytułów wykonawczych podatnikowi, ujętemu pod poz. 1 załącznika Nr IV/10 do protokołu kontroli, posiadającemu zaległości w podatku od nieruchomości z 2008 r.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności wystawiać tytuły wykonawcze i kierować je do właściwego miejscowo urzędu skarbowego systematycznie i bez zwłoki, stosownie do przepisów § 3 ust. 1, § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.) - str. 55 protokołu.

3.1.7. Nieprawidłowości przy udzielaniu ulg w zapłacie należności, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, polegające na:

- podjęciu przez wójta gminy decyzji o rozłożeniu na raty należności z tytułu czynszu najmu oraz należności za energię elektryczną bez uzyskania opinii właściwej komisji Rady Gminy,*
- rozłożeniu na raty należności z tytułu czynszu najmu na okres dłuższy niż 24 miesiące,*
- niezamieszczeniu w treści zawartych porozumień o odroczeniu terminu płatności należności, postanowień o natychmiastowej wymagalności wierzytelności wraz z odsetkami ustawowymi, jeżeli dłużnik nie spłaci w terminie albo w pełnej wysokości wierzytelności albo nie spłaci w pełnej wysokości ustalonych rat (przypadki).*

Przy udzielaniu ulg w zapłacie należności, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa przestrzegać postanowień stosownej uchwały Rady Gminy Milejów – str. 63, 71 protokołu.

3.1.8. Dopuszczenie do przedawnienia roszczeń z tytułu czynszów najmu lokali (w kwocie 2.075,76 zł), opłat za dostarczoną wodę (w kwocie 2.093,76 zł) oraz opłat za odprowadzone ścieki (w kwocie 172,91 zł).

W stosunku do zalegających z regulowaniem należności ze stosunków cywilnoprawnych podejmować konsekwentne czynności zmierzające do ich wyegzekwowania, na podstawie przepisów Części Trzeciej „Postępowanie egzekucyjne” ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), nie dopuszczając do przedawnienia roszczeń; okres przedawnienia roszczeń majątkowych został określony w przepisach art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.). – str. 63 - 65, 69, 70, 72, 74, 75 protokołu.

3.1.9. Bezzasadne zwiększanie dochodów i wydatków budżetu i Urzędu Gminy o kwoty ustalonych przez Radę Gminy dopłat do ceny dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków, w sytuacji gdy usługi te świadczy Urząd Gminy Milejów.

W księgach rachunkowych dokonywać zapisów o zdarzeniach odzwierciedlających stan rzeczywisty, zgodnie z przepisami art. 24 ust.2 ustawy o rachunkowości.

Dopłata dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług, ustalana i przekazywana przedsiębiorstwu wodociągowo – kanalizacyjnemu – w myśl przepisów art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 z późn. zm.) – w uchwale przez Radę Gminy ma na celu pokrycie różnicy pomiędzy dochodami przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjnego z tytułu opłat za dostarczona wodę i odprowadzone ścieki, uzyskiwanymi przy zastosowaniu stawek zatwierdzonych przez Radę Gminy a potencjalną kwotą dochodów jakie by przedsiębiorstwo uzyskało przy zastosowaniu cen – z przedstawionej, w załączeniu do wniosku o zatwierdzenie taryf – szczegółowej kalkulacji cen i stawek opłat.

Urząd Gminy jako jednostka organizacyjna gminy, funkcjonująca w formie jednostki budżetowej – zgodnie z przepisem art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – pokrywa swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadza na rachunek budżetu gminy. Wydatki ponoszone przez Urząd Gminy,

w tym wydatki związane ze świadczeniem usług z zakresu zbiorowego odprowadzania ścieków (odprowadzanie i oczyszczanie ścieków) oraz związane ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę (ujęcie, uzdatnianie i dostarczanie wody) pokrywane są bezpośrednio z budżetu, w pełnej wysokości, zgodnie z przyjętym planem finansowym – str. 67 i 68 protokołu.

3.1.10. Dokonywanie zapisów – w ewidencji analitycznej należności z tytułu opłat za dostarczoną wodę – nieodzwierciedlających stanu rzeczywistego, w wyniku odpisania należności na podstawie porozumień o odroczeniu terminu płatności, a następnie ich przypisania w miesiącu, w którym należność winna zostać wpłacona, co skutkowało niewykazaniem w księgach faktycznych należności. Niewykazywanie w ewidencji analitycznej rzeczywistej kwoty zaległości, w sytuacji gdy dłużnik, któremu rozłożono na raty kwotę należności nie wywiązał się z terminów ich płatności.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, w tym na kontach rozrachunkowych wykazywać faktyczny stan rozrachunków z poszczególnymi dłużnikami, stosownie do przepisów art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości; w przypadku odroczenia terminu płatności należności nie ma podstaw prawnych do jej wyksięgowania z ewidencji – str. 71, 73, 74 protokołu.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Wypłacenie dwóm pracownikom Urzędu Gminy nagród jubileuszowych przed nabyciem do nich prawa, w wyniku nieprawidłowego ustalenia daty upływu okresu pracy uprawniającego do wypłaty tych nagród.

Nagrody jubileuszowe wypłacać niezwłocznie po nabyciu do nich prawa, stosownie do przepisów § 8 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 50, poz. 398), mając na uwadze, że pracownik samorządowy nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody, zgodnie z § 8 ust. 1 tego rozporządzenia – str. 78 i 79 protokołu.

4. W zakresie mienia komunalnego:

4.1. Nieprawidłowe prowadzenie ewidencji środków trwałych, przez:

- zakwalifikowanie do środków trwałych składników majątkowych o wartości jednostkowej niższej od wartości minimalnej, określonej dla tej grupy składników (przypadek),
- niebieżące ujęcie operacji sprzedaży działki,
- dwukrotne ujęcie w ewidencji analitycznej tych samych działek, przy czym po raz drugi bezpodstawnie ujęto je w wartości wynikającej z aktualnego operatu szacunkowego oraz dwukrotne ujęcie prawa użytkowania wieczystego gruntu,
- nieujęcie w księgach wartości wszystkich gruntów, w tym pod drogami i ulicami,
- niewskazywanie grupy, podgrupy i rodzaju poszczególnych działek gruntu.

Na koncie 011 „Środki trwałe” ujmować wyłącznie środki trwałe, których wartość początkowa w dniu nabycia przekracza kwotę, o której mowa w przepisie art. 16f ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 z późn. zm.), w związku z przepisami § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. W przypadku gdy wartość poszczególnych składników majątkowych nie przekracza kwoty określonej w przepisach cytowanej ustawy lub są to składniki majątku wymienione w przepisie § 5 ust. 3 pkt 1-5 powołanego rozporządzenia ujmować je w ewidencji pozostałych środków trwałych (na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe”) i umarzać w 100% w momencie wydania do używania, zgodnie z przepisami § 5 ust. 3 pkt 6 tego rozporządzenia.

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Środki trwałe stanowiące własność gminy, w tym grunty, ujmować ilościowo i wartościowo w księgach rachunkowych, ewidencjonując każdą z nich w oddzielnej pozycji, zgodnie z przepisami zawartymi w części „Objaśnienia wstępne” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KTS) (Dz. U. Nr 112, poz. 1317 z późn. zm.), w sposób pozwalający na ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych, zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 011 „Środki trwałe”, określonymi w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r.

Środki trwałe, w tym grunty, ujmować w księgach rachunkowych według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, stosownie do przepisów art. 7 ust. 1 w związku z przepisami art. 28 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości i zasad funkcjonowania konta 011 „Środki trwałe”. W myśl przepisów § 5 ust. 5 powołanego rozporządzenia wartość początkowa środków trwałych i dotychczas dokonane odpisy umorzeniowe podlegają aktualizacji zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.

W oparciu o posiadane dokumenty (akty notarialne, decyzje komunalizacyjne) zweryfikować wartość gruntów ujętą w księgach rachunkowych i dokonać w nich stosownych zapisów, doprowadzając do odzwierciedlenia w nich stanu rzeczywistego, mając na uwadze przepisy art. 24 ust. 2 oraz art. 28 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości – str. 93, 94, 95 protokołu.

4.2. Nieujawnienie – podczas inwentaryzacji przeprowadzonej drogą weryfikacji na 31.12.2008 r. – różnic między stanem ewidencyjnym gruntów a danymi wynikającymi z dowodów źródłowych.

Inwentaryzację metodą weryfikacji przeprowadzać drogą porównanie danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości – str. 98 protokołu.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl lub dyskietką) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze, że niezgodne z prawdą zawiadomienie o wykonaniu wniosków jest zagrożone karą grzywny, w myśl przepisów art. 27 tej ustawy.

Marek Poniatowski

Do wiadomości:

Rada Gminy Milejów